

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

în cauza civilă

Cazacu Sergiu împotriva ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”
(încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată)

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți

(Dosarul nr. 2ra-709/23
NR. PIGD 2-21069237-01-2ra-22052023)

Recurs inadmisibil. Criticile recurente vizează, în esență, aprecierea probelor și solicită reexaminarea situației de fapt, fără a demonstra existența temeiurilor prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în redacția aplicabilă la data declarării recursului.

Judecătoria Bălți, sediul central (jud. Snejana Dubceac)
Curtea de Apel Bălți (jud. Stela Procopciuc, Elena Grumeza, Natalia Chircu)

30 septembrie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”, reprezentată de avocatul Ivas Tatiana,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Diana Stănilă, Președinte,
Elena Croitor,
Ion Munteanu, judecători,
constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 6 mai 2021, Cazacu Sergiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”, cu participarea în calitate de intervenienți accesorii a Primăriei municipiului Bălți și a Consiliului municipal Bălți, solicitând încasarea prejudiciului material în sumă de 62 543,62 lei, a prejudiciului moral în sumă de 25 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 10 mai 2018, în timp ce se deplasa pe strada Victoriei nr. 62 din municipiul Bălți, peste autocamionul său de model Volkswagen T5, cu numărul de înmatriculare XXX XXX, a căzut un copac, cauzând deteriorarea autovehiculului.

3. A susținut că ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”, în calitate de gestionar al spațiilor verzi din municipiul Bălți, avea obligația de a monitoriza, întreține și asigura starea corespunzătoare a arborilor. A făcut referire la actele poliției, actul de examinare a autovehiculului nr. 1090/05A din 24 mai 2018, raportul de evaluare a pagubei nr. 1090/05A din 25 mai 2018, înscrisurile meteorologice, fotografii și declarațiile martorilor și ale specialistului în silvicultură.

4. Prin acțiune a solicitat repararea prejudiciului material în cuantum de 62 543,62 lei, repararea prejudiciului moral în cuantum de 25 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

5. Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 19 aprilie 2022, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți” în beneficiul lui Cazacu Sergiu prejudiciul material în sumă de 62 543,62 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 13 926 lei, constituite din taxa de stat, costul raportului de evaluare, costul informației hidrometeorologice și cheltuielile de asistență juridică, proporțional părții admise. În rest, pretențiile au fost respinse.

6. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, la 10 mai 2018, automobilul reclamantului a fost deteriorat prin căderea unui arțar gestionat de ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”.

7. Instanța a apreciat coroborat actele poliției, fotografiile, declarațiile martorilor și explicațiile specialistului în silvicultură, concluzionând că arborele era afectat, iar condițiile meteorologice au accelerat căderea acestuia.

8. A constatat că întreprinderea nu și-a executat corespunzător obligațiile de monitorizare și îngrijire a spațiilor verzi și că valoarea prejudiciului material rezultă din raportul de evaluare nr. 1090/05A.

9. Pretenția privind prejudiciul moral a fost respinsă pentru lipsa probelor privind consecințele invocate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 19 aprilie 2022, ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”, reprezentată de avocatul Tatiana Ivas, a declarat apel la 3 mai 2022, solicitând casarea hotărârii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 500 lei.

11. În motivarea apelului a susținut că nu a fost demonstrată starea bolnavă a arborelui, culpa întreprinderii și raportul de cauzalitate, că actul de cercetare nr. 29 din 10 mai 2018 atestă starea verde a coroanei și că vântul puternic și precipitațiile au determinat căderea. A mai invocat lipsa unei expertize, încălcarea dreptului la apărare prin audierea specialistului în lipsa reprezentantului său, nelegalitatea valorificării raportului de evaluare a pagubei și aplicarea eronată a normelor privind gestionarea spațiilor verzi și răspunderea delictuală.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 29 noiembrie 2022, Curtea de Apel Bălți a respins apelul declarat de ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți” și a menținut hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 19 aprilie 2022. Totodată, a dispus încasarea din contul apelantei, în beneficiul lui Cazacu Sergiu, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în apel în sumă de 2 500 lei.

13. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți” este gestionarul spațiilor verzi de pe domeniul public al municipiului Bălți și avea obligația de a le monitoriza și întreține, inclusiv pentru prevenirea degradării și a urmărilor periculoase.

14. A constatat că la data de 10 mai 2018 copacul a căzut peste automobilul reclamantului, că autovehiculul a fost examinat, iar prejudiciul a fost evaluat la 62 543,62 lei.

15. Instanța de apel a apreciat că actul de cercetare nr. 29 nu produce efecte juridice de drept public și reprezintă concluziile colaboratorilor întreprinderii, astfel încât nu poate avea o forță probantă prestabilită.

16. A reținut că fotografiile, explicațiile specialistului în silvicultură și declarațiile martorilor infirmă concluzia potrivit căreia arborele ar fi fost sănătos, iar vântul de 12

m/s nu constituie, potrivit normelor aplicabile, un fenomen de forță majoră care să exonereze întreprinderea.

17. Cu privire la lipsa expertizei, instanța de apel a reținut că starea arborelui și cauza căderii puteau fi stabilite prin ansamblul probelor administrate. A respins critica referitoare la audierea specialistului în lipsa reprezentantului apelantei, constatând că data ședinței fusese stabilită în prezența reprezentantului, iar apelanta putea asigura participarea unui alt reprezentant sau solicita audierea unui alt specialist.

18. Referitor la raportul de evaluare, instanța de apel a constatat că întreprinderea fusese înștiințată despre data și locul examinării autovehiculului, însă nu s-a prezentat și nu a solicitat reprogramarea acesteia. În consecință, a considerat întemeiată soluția primei instanțe privind prejudiciul material și cheltuielile de judecată. Asupra prejudiciului moral nu s-a expus, deoarece această parte a hotărârii nu fusese contestată.

19. Prin referință nu au fost formulate obiecții suplimentare în fața instanței de apel, în afara pozițiilor consemnate în decizia contestată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. La 14 aprilie 2023, ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”, reprezentată de avocatul Ivas Tatiana, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 29 noiembrie 2022, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și încasarea în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 500 lei și a taxei de stat în sumă de 2 345,38 lei.

21. În motivarea cererii de recurs a invocat temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, susținând că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia aplicată, au aplicat legea care nu trebuia aplicată și au interpretat eronat normele de drept material.

22. Recurenta a susținut că reclamantul nu a dovedit că arborele era bolnav și că din această cauză a căzut, culpa întreprinderii, raportul de cauzalitate sau quantumul prejudiciului. A insistat asupra actului de cercetare nr. 29 din 10 mai 2018, potrivit căruia coroana arborelui era verde, iar cauza căderii ar fi fost vântul puternic și precipitațiile abundente.

23. A mai indicat că actul de cercetare nu a fost contestat, că declarațiile specialistului au fost apreciate în lipsa reprezentantului pârâtei, că nu a fost efectuată expertiză și că raportul de evaluare a pagubei nu putea fi valorificat, deoarece întreprinderea nu ar fi fost citată în modul corespunzător. A invocat dispozițiile art. 155 din Codul de procedură civilă, precum și normele Legii nr. 591 din 23 septembrie 1999 cu privire la spațiile verzi.

24. În opinia recurente, vântul cu viteza de 12 m/s și precipitațiile constituiau cauza căderii arborelui, iar întreprinderea și-ar fi executat obligațiile legale. A susținut că între reclamant și întreprindere nu exista un raport obligațional privind serviciul pretins și că decizia instanței de apel este nemotivată, contrară art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului.

25. Nu au fost prezentate referințe la cererea de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Articolul 431 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. (2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.”

27. Articolul 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

28. Articolul XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.”

29. Articolul 432 alin. (1), alin. (2), alin. (3) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în redacția în vigoare până la 1 septembrie 2023:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței; c) au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neimplicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

30. Articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în redacția în vigoare la data declarării recursului:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

31. Articolul 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară

recursul inadmisibil. (2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Sub aspectul respectării termenului de declarare a recursului, Completul de judecată reține că dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți a fost pronunțat în ședință publică la 29 noiembrie 2022 (f.d. 18, vol. II).

33. Din datele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost comunicată participanților la proces la 17 februarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 27–29, vol. II).

34. În aceste condiții, având în vedere că recursul a fost declarat la 14 aprilie 2023, Completul de judecată constată că acesta a fost depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

35. Completul de judecată menționează că recursul a fost declarat până la intrarea în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023. Prin urmare, în temeiul art. XI alin. (3) din legea menționată, admisibilitatea recursului se verifică prin raportare la temeiurile de recurs în vigoare la data de 14 aprilie 2023.

36. Din conținutul cererii de recurs rezultă că recurenta a invocat formal art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, susținând că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia aplicată și au interpretat eronat legea. Criticile referitoare la aprecierea actului de cercetare, declarațiilor specialistului, raportului de evaluare și înscrisurilor meteorologice urmează a fi analizate prin prisma art. 432 alin. (4), iar susținerile privind audierea specialistului și lipsa expertizei prin prisma normelor procedurale invocate.

37. Procedura admisibilității recursului nu constituie o a treia judecată în fond. Instanța de recurs verifică dacă motivele invocate se încadrează în temeiurile limitativ prevăzute de art. 432 din Codul de procedură civilă, în redacția aplicabilă. Invocarea formală a unor litere ale art. 432 nu este suficientă; recurentul trebuie să indice concret norma încălcată, modul încălcării și influența determinantă asupra soluției.

38. În jurisprudența sa, Curtea Supremă de Justiție a statuat că, în procedura recursului, nu se verifică simpla forță atribuită unei probe, coraportul probelor, suficiența lor și concluziile de fapt ale instanțelor inferioare. Intervenția în materia probațiunii este posibilă numai atunci când se demonstrează o apreciere arbitrară, prin încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor. Aceeași abordare rezultă, cu titlu de principiu, din încheierea CSJ în dosarul nr. 3ra-397/18.

39. Cu privire la invocarea art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) și d), Completul de judecată reține că instanțele inferioare au aplicat normele Codului civil în redacția relevantă raportului juridic, inclusiv art. 7, art. 8 alin. (2) lit. f), art. 14 și art. 1398, precum și normele speciale privind gospodărirea și protecția spațiilor verzi. Recurenta nu indică o normă materială concretă care ar fi fost omisă, aplicată fără incidență sau interpretată într-un mod incompatibil cu conținutul său.

40. Împrejurarea că instanțele au concluzionat diferit de opinia recurenteii asupra stării arborelui și a cauzei căderii nu constituie, prin ea însăși, aplicarea eronată a legii. Prima instanță și instanța de apel au stabilit existența obligației legale a întreprinderii de a gospodări și monitoriza spațiile verzi, iar răspunderea dedusă judecății a fost una delictuală, nu contractuală. În consecință, argumentul că între reclamant și întreprindere nu exista un raport contractual pentru prestarea unui serviciu nu este pertinent soluționării litigiului.

41. Nu poate fi reținut nici argumentul că reclamantul trebuia să dovedească exclusiv existența unei boli a arborelui printr-o expertiză judiciară. Instanțele au analizat cumulativ actul poliției, actul de examinare a autovehiculului, raportul de evaluare, fotografiile, declarațiile martorilor și explicațiile specialistului în silvicultură. Codul de procedură civilă nu instituie o regulă potrivit căreia cauza căderii unui arbore poate fi stabilită numai prin expertiză, în condițiile în care instanța dispune de alte probe admisibile și pertinente.

42. Critica referitoare la actul de cercetare nr. 29 din 10 mai 2018 nu relevă temei de recurs. Instanța de apel a explicat de ce acest înscris nu are valoarea unui act administrativ cu efect constitutiv ori obligatoriu asupra raportului juridic și de ce concluziile sale pot fi verificate în coroborare cu celelalte probe. Faptul că actul nu a fost contestat separat nu îl transformă într-o constatare irevocabilă a cauzei căderii arborelui și nu exclude aprecierea lui de către instanță potrivit art. 130 din Codul de procedură civilă.

43. În ceea ce privește condițiile meteorologice, instanța de apel a analizat răspunsul Serviciului Hidrometeorologic de Stat și datele privind viteza vântului, reținând că vântul de 12 m/s nu atinge pragul prevăzut de normele aplicabile pentru o situație excepțională de intensitate relevantă juridic. Recurenta solicită, în realitate, înlocuirea acestei aprecieri cu propria interpretare a probelor, ceea ce excedează controlului exercitat în procedura inadmisibilității.

44. Cu privire la raportul de evaluare a pagubei, din decizia contestată rezultă că reprezentantul întreprinderii a fost înștiințat despre data și locul examinării autovehiculului și nu s-a prezentat, nici nu a solicitat stabilirea unei alte date. Recurenta nu demonstrează că instanța de apel a încălcat o normă care ar exclude automat raportul ca probă. Invocarea art. 155 alin. (3) din Codul de procedură civilă este nepertinentă în măsura în care nu se indică existența unei expertize judiciare la fața locului, ci se contestă un înscris de evaluare a prejudiciului.

45. Susținerea privind audierea specialistului în lipsa reprezentantului întreprinderii nu se încadrează în art. 432 alin. (3) lit. b) și nu demonstrează o încălcare esențială a dreptului la apărare. Instanța de apel a constatat că data ședinței fusese stabilită în prezența reprezentantului, iar acesta avea posibilitatea de a asigura participarea unui alt reprezentant, de a formula întrebări sau de a solicita audierea unui alt specialist. Recurenta nu indică ce cerere concretă a fost respinsă și nici în ce mod presupusa neregularitate a determinat soluția.

46. Faptul că instanța a acordat prioritate explicațiilor specialistului, fotografiilor și declarațiilor martorilor față de concluziile actului întocmit de angajații întreprinderii nu constituie apreciere arbitrară. Instanța de apel a prezentat motivele pentru care a preferat anumite probe și a răspuns criticilor esențiale formulate în apel, astfel încât nu este incident art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

47. Cât privește prejudiciul, cuantumul de 62 543,62 lei a fost stabilit prin raportul de evaluare nr. 1090/05A și corelat cu actul de examinare a autovehiculului, care consemnează deteriorările și lucrările necesare. Critica recurenței asupra suficienței și forței acestor înscrisuri reprezintă un dezacord cu rezultatul probațiunii, iar nu identificarea unei erori de drept sau a unei aprecieri vădit nerezonabile.

48. Pretenția privind prejudiciul moral fusese respinsă de prima instanță și nu a fost contestată de reclamant. Instanța de apel a precizat expres că nu se expune asupra acestei părți, întrucât hotărârea nu a fost contestată în partea respectivă.

49. Prin urmare, recursul nu poate transforma această chestiune într-un temei de casare în defavoarea intimatului, iar critica recurenței nu demonstrează o vătămare procesuală proprie.

50. Invocarea art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului nu este suficientă pentru admisibilitatea recursului. Decizia instanței de apel conține o motivare care permite identificarea probelor analizate, a normelor aplicate și a raționamentului ce a determinat menținerea hotărârii primei instanțe. Obligația de motivare nu presupune un răspuns distinct și exhaustiv la fiecare afirmație a părții, ci examinarea efectivă a problemelor esențiale pentru soluționarea litigiului.

51. În consecință, criticile recurenței nu demonstrează neaplicarea, aplicarea unei legi ne incidente ori interpretarea eronată a normelor de drept material, nici o încălcare procedurală dintre cele prevăzute la art. 432 alin. (3) sau o apreciere arbitrară a probelor în sensul alin. (4). Ele urmăresc rejudecarea situației de fapt și substituirea concluziilor instanțelor inferioare cu propria apreciere a recurenței.

52. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”, reprezentată de avocatul Ivas Tatiana, este inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în redacția în vigoare la data declarării recursului.

53. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în redacția în vigoare la data declarării recursului, art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți”, reprezentată de avocatul Ivas Tatiana, împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată

depusă de Cazacu Sergiu împotriva ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi Bălți” privind încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

/semnătură/

Diana Stănilă

Judecători

/semnătură/

Elena Croitor

/semnătură/

Ion Munteanu